

Sammen er landsbyer stærkere

Realdania, DGI og Lokale og Anlægsfonden inviterer nu alle landets landsbyer til at søge om støtte til at danne landsbyklynger. I landsbyklynger samarbejder nabolandsbyer og bruger hinandens styrker til at skabe et grundlag for det gode liv på landet. Den landsdækkende landsbyklynge-kampagne løber frem til 2018.

Landdistrikter over hele landet kæmper i disse år med fraflytning og stadig færre arbejdspladser. I de senere år har landsbyerne også oplevet, hvordan skoler er blevet lukket, busruter nedlagt og købmænd har drejet nøglen om. Landsbyerne og bebyggelserne imellem danner dog stadig rammen om 1,2 millioner menneskers liv i Danmark, og i landsbyerne findes rigtig mange ildsjæle og aktive foreninger.

Dermed har landsbyerne også frem over et potentiale for at kunne rumme et aktivt liv med høj livskvalitet – selvom landdistrikterne er under forandring - og på det seneste er en ny model for landsbyernes rolle begyndt spire frem.

Ny model for landsbyers udvikling

Flere steder eksperimenterer man i dag med netværk og samarbejder mellem landsbyer i dét, der har fået navnet landsbyklynger. Her bruger nabolandsbyer hinandens styrker – både menneskelige og konkrete, fysiske – til at skabe fælles identitet, sociale fællesskaber samt styrke og bevare aktivitetsmuligheder og fælles faciliteter.

Ved at arbejde mere sammen kan landsbyerne på den måde skabe gode steder at bo – i en situation, hvor den enkelte landsby har svært ved at klare sig. Konkret kan man for eksempel have svært ved at stille ét samlet fodboldhold, hvis man kun er én landsby. Men via et samarbejde og en prioritering af de fysiske anlæg skaber man en ramme, hvor man faktisk kan stille et helt hold – når man på den måde går flere landsbyer sammen.

Overbevisende piloterfaringer

Aktuelt har Realdania og DGI i 2015 gennemført pilotprojekter i fem landsbyklynger, og de foreløbige erfaringer herfra peger på, at landsbyklynger skaber mere samarbejde, øget optimisme og en stærkere grad af tilknytning til lokalområdet.

I et pilotprojekt på Mols har dannelsen af en landsbyklynge konkret betydet, at mere end 200 frivillige borgere har engageret sig i udviklingen af deres lokalområde. Dét har medført rigtig mange nye idéer, initiativer og samarbejder på tværs af gamle skel. Som noget nyt ser borgerne i området sig nu også som molboer, uanset om de bor i den ene eller den anden landsby.

Ny kampagne

Nu bringes de gode erfaringer fra pilotprojekterne videre i en landsdækkende kampagne. Frem til maj 2017 kan landsbyer sammen med kommuner over hele landet søge om støtte til at etablere landsbyklynger. Godt 25 landsbyklynger forventes at kunne få støtte til at udvikle deres identitet og fællesskab.

Konkret får landsbyklyngerne mulighed for at indgå i et udviklingsforløb på halvandet år. Her vil en proceskonsulent i fællesskab med borgerne bidrage til at få skabt nye samarbejder på tværs

af landsbyerne, skabe viden om de lokale muligheder og potentialer og til at udarbejde en langsigtet strategiplan for landsbyklyngen.

Hver landsbyklynge får også udviklet en datapakke med viden og analyser, der præsenterer landsbyklyngen for deres aktuelle situation og muligheder for udvikling.

CITATER

Søren Møller, formand for DGI siger: "Lokalsamfund og foreningsliv har behov for at arbejde med langsigtede strategiske planer, hvis de fortsat vil danne ramme om et aktivt liv med høj livskvalitet. Det kan de i arbejdet med landsbyklynger. Her etablerer de nye fællesskaber, kommunikerer og arbejder strategisk på tværs af tidligere skillelinjer. De etablerer en ny organisation, der både styrker de enkelte lokalsamfund, foreningerne og det nye fællesskab. Deltagelse i et klynge-samarbejde vil være vejen frem for mange mindre samfund."

Esben Danielsen, direktør, Lokale og Anlægsfonden, siger: "Fritidslivet er ofte den stærkeste lim i de danske landområder. Det skaber sammenhold, samvær og særlighed. Der, hvor flere landsbyer sammen kan løfte sig, kan det gøre forskellen på opblomstring eller afvikling. Landsbyklynger kan blive et nyt og afgørende fundament for fremtidens fritidsliv på landet."

Anne Skovbro, filantropidirektør, Realdania, siger: "I det seneste års tid har vi høstet rigtig mange gode erfaringer med landsbyklynger som et redskab, en tankegang og en proces til at skabe positiv udvikling og fælles identitet i små lokalsamfund. Nu breder vi dét ud, så flere landsbyer over hele landet kan få hjælp til at etablere stærke fællesskaber i landsbyklynger. Vi håber, at rigtig mange har lyst til at ansøge."

Kontakt:

Søren Møller, formand, DGI, tlf. 23 28 02 34

Carsten Blomberg, chefkonsulent, DGI, tlf. 29 91 19 50

Esben Danielsen, direktør, Lokale og Anlægsfonden, tlf. 32 83 03 30/40 59 20 04

Anne Skovbro, filantropidirektør, Realdania, tlf. 70 11 66 66

FAKTA OM KAMPAGNEN

Formål

At støtte op mod 25 nye, danske landsbyklynger over hele landet. Landsbyklyngerne skal vise nye veje til, hvordan samarbejde mellem flere landsbyer kan skabe et grundlag for det gode liv på landet.

Hvad er en landsbyklynge?

En landsbyklynge er et antal landsbyer i et lokalområde, der samarbejder om fælles strategiske mål i et netværk. I netværket bruger landsbyerne hinandens styrker til at udvikle både den enkelte landsby og hele klyngen. Landsbyklyngen er med til at skabe fælles identitet og socialt fællesskab landsbyerne imellem. Samtidig udvikles fysiske faciliteter og aktivitetsmuligheder i landsbyerne. Læs forundersøgelse og rapporter fra pilotprojekter på www.realdania.dk/landsbyklynger

Hvem kan søge om støtte?

Alle landsbyer i alle landets kommuner kan søge om støtte til et udviklingsforløb. Dog kræver det blandt andet, at kommunen medfinansierer forløbet med 75.000 kroner, og at kommunen har afsat midler til at gennemføre den strategiplan, som udvikles i forløbet.

Hvordan ansøger man?

Det er kommunen, der skal stå for at ansøge, og det skal ske i et samarbejde mellem kommunen og landsbyerne. Læs mere om ansøgningskriterier og vejledning på www.landsbyklynger.dk

Kampagnens styregruppe udvælger landsbyklyngerne. Styregruppen er sammensat af:

- Stine Lea Jacobi, programchef, Realdania
- Carsten Blomberg, chefkonsulent, DGI
- Esben Danielsen, direktør, Lokale- og Anlægsfonden

Tidsplan og organisering

Ansøgning og udvælgelse af landsbyklynger foregår løbende. Den første deadline for ansøgning er den 11. november 2016. Der kan søges frem til den 1. maj 2017.

I løbet af 2017-2018 etableres klyngerne og strategiplanerne udvikles.

DGI Lokaludvikling fungerer som kampagnesekretariat og skal bidrage med faglig sparring til strategiplaner, facilitering af netværk, udvikling af viden og formidling af kampagnen. Sekretariatet kan kontaktes på sekretariat@landsbyklynger.dk

Pilotprojekter

Realdania og DGI har i 2015 gennemført pilotprojekter i fem landsbyklynger, henholdsvis i Syddjurs, Faaborg-Midtfyn, Ringkøbing-Skjern, Vordingborg og Hjørring Kommuner.

Sammenfattende peger erfaringerne fra pilotprojekterne på, at nogle af de vigtigste faktorer for en velfungerende landsbyklynge er:

- Et højt engagement og høj grad af frivillig involvering
- Forandringsparathed
- Viden om muligheder og begrænsninger
- En strategisk tilgang som pejlemærke for en prioriteret indsats
- Hyppig kommunikation
- Etablering af en fælles identitet (for eksempel et fælles navn og logo for klyngen)

Læs mere om kampagnen på www.landsbyklynger.dk og på kampagnens Facebookside.